

ЗАХТЈЕВ

ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ПРИЈЕДЛОГ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Шифра за идентификацију дисертације: 2840/11

Шифра УДК (бројчано): 37. 014. 552: 371. 16

Веб адреса на којој се налази извјештај Комисије о научној заснованости теме:

www.filozof.org

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Молимо да у складу са чл. 71. Закона о високом образовању и члана 57. Статута Универзитета дате сагласност на приједлог теме докторске дисертације:

Назив дисертације: ***Критичко-еманципаторски и системски чиниоци организације наставе у ефикасној школи***

Научна област УДК (текст): Организација наставе у школи и питања централизације и децентрализације наставе

Презиме и име кандидата: мр Горан Вилотијевић

Ментор (име и презиме, звање): проф. др Новак Лакета, редовни професор

(навести пет потпуних референци за радове ментора из научне области из које је тема дисертације):

1. Лакета, Н. (1998): Учитељ – наставник – ученик, Учитељски факултет, Ужице, 214 стр. □UDK 37.064; 371.311.1; 371.12(497.11-15)□.

2. Лакета, Н. (2001): Експерименталне (огледне) школе, Учитељски факултет Београд, Београд (коаутори: Вилотијевић, Младен, Ђођевић, Босиљка, Ђорђевић, Јован, Ђурић, Ђорђе, Недељковић, Милан), Назив поглавља: Огледне школе Западне Србије, стр. 216–263 □UDK 373.31.018.58(100); 373.31.018.58(497.1)(082)□.

3. Лакета, Н. (2002): Могући правци промена у образовању, Институт за педагошка истраживања, Зборник радова 33, Београд 2002, стр. 70–81 □ISSN 0579-6431; UDK 37□.

4. Лакета, Н. (2007): Показатељи квалитета рада у настави, Зборник радова са научног скупа „Променама до квалитета у раду школе“, Заједница учитељских факултета Србије и Школска књига, Београд, књига 2, стр. 735–745 [UDK 371.13; ISBN 978-86-86371-19-5; COBISS.SR-ID 137910540]

5. Лакета, Н. (2009): Школа данас и тенденције њеног развоја, Зборник радова са научног скупа „Будућа школа“, I део, Српска академија образовања, Београд, стр. 112–143 [UDK 37.014.53; ISBN 978-86-907495-3-9]

Кратко образложење теме (до 100 ријечи):

У вријеме брзих промјена, када једна другу сустижу, у новој свјетлости саагледавају се улоге и валоризација знања, као најважније друштвене производне вриједности. Зато се мора критички преиспитати улога школе, њена ефикасност и квалитет наставе (и не само наставе) већ њеног укупног педагошког рада. У друштву које се мјења школа не може остати иста. Она је постала и све ће више бити институција која производи знање. Школа од инстиуције која је увјек каснила за развојем мора постати предводник друштвено-економских промјена. Мора се ослобађати старе и застарјеле технологије. Некада је наставник био сувјерени извор знања а данас он је, у односу на моћне информационе технологије, инфериоран. Наставникова предавачка функција све више уступа мјесто орханизаторској и саветодавној функцији. Наставник се јавља у еманципаторској улози, а задатак му је да подстиче самоодређење и аутономију ученикове личности.

Кандидат се опредјелио да истражи како на новим основама моделовати организацију рада у ефикасној школи у којој би сваки ученик био успјешан и како да ученик стиче не

само образовне већ и друге вриједности које утичу на развијање његових личних, хуманих потенцијала.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата : мр Горан Вилотијевић

Назив завршеног факултета: Учитељски факултет Универзитет у Београду;
Филозофски факултет Српско Сарајево

Одсек, група, смјер: Педагогија

Година дипломирања: 1999. године; 2003. године

Назив специјализације: -

Назив магистарске тезе: Web портали у функцији дисиминације дидактичко-информатичких иновација у школи

Научно подручје: Педагогија методике и дидактике

Година одбране: 2011.

Факултет и мјесто: Учитељски факултет Универзитет у Београду

Број публикованих радова (навести референце за три најважнија рада кандидата из научне области из које је дисертација):

1. Вилотијевић, Г. "Емоционалне компетенције наставника", Научни скуп, Годишњак САО 2010, Београд;

2. Вилотијевић, Г. " Web портали у функцији ширења дидактичких иновација", Образовна технологија 1/2010, Београд;

3. Вилотијевић, Г. "Сличности и разлике концепције Монтесори и Валдорфске педагогије", Образовна технологија, Београд, (припремљен за објављивање);

Назив и сједиште организације у којој је кандидат запослен: Основна школа Бановић Страхиња

Радно мјесто: Директор школе

ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. 71. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ.

У прилогу достављамо: - Извјештај Комисије о оцјени научне заснованости теме
-Одлуку Наставно-научног вијећа Факултета о одобравању теме за израду докторске дисертације.

Д Е К А Н

Проф. др Миланка Бабић

НАСТАВНО НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ П А Л Е

Наставно научно вијеће Филозофског факултета Пале, на сједници одржаној 3.11.2011. године, именовало нас је у Комисију за оцјену подобности теме докторске дисертације **КРИТИЧКО-ЕМАНЦИПАТОРСКИ И СИСТЕМСКИ ЧИНИОЦИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У ЕФИАКСНОЈ ШКОЛИ** кандидата мр Горана Вилотијевић као и за проверу да ли кандидат испуњава услове за израду докторске дисертације.

Комисија у саставу др Новак Лакета, редовни професор Филозофског факултета на Палама, др Ненад Сузић, редовни професор филозофског факултета у Бањој Луци и др Жана Бојовић, доцент на Учитељском факултету у Ужицу, прегледала је достављену документацију и идејни пројекат докторске дисертације кандидата и Наставно-научном вијећу Филозофског факултета у Источном Сарајеву подноси сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Вилотијевић мр Горан је рођен у Београду 1962. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, Педагошку академију за образовање наставника разредне наставе а касније и Учитељски факултет завршио је у Београду. Филозофски факултет Ђ смер педагогија је завршио у Источном Сарајеву. Магистрирао је на Учитељском факултету у Београду и стекао звање магистра дидактичко-методичких наука.

После завршене педагошке академије радио је као наставник у ОШ "Дринка Павловић" у Београду (1985-1990), затим у ОШ "Бановић Страхиња" (1990-1996), а након тога у Центру за образовну технологију на месту руководиоца издавачко-штампарске јединице (1996-2002). За директора ОШ "Бановић Страхиња" изабран је 2002. године и на тој дужности се и данас налази. Школске 2011/12. изабран је за предавача Високе струковне школе у Вршцу за предмет *Историја предшколске педагогије*.

2. СТРУЧНО-НАУЧНА АКТИВНОСТ КАНДИДАТА

Кандидат је објавио више радова углавном о вредновању и самовредновању, вредновању у функцији обезбеђења квалитета, о програмирању рада школе, емоционалним компетенцијама наставника, о Монтесори и Валдорфској педагогији. Већина ових радова темељи се на еманципаторским и системским чиниоцима. Из наведене листе радова за анализу смо изабрали три рада непосредније повезана са темом докторске дисертације.

1. Вилотијевић, Г. *"Вредновање и самовредновање рада школе"*, Директор школе 1-2/2007, Београд;
2. Вилотијевић, Г. *"Модел годишњег програма рада директора и наставничког већа школе"*, Директор школе 3/2007, Београд;
3. Вилотијевић, Г. *"Вредновање и самовредновање рада школе Ђ Приручник за самовредновање и вредновање рада школе"*, Директор школе 4/2007, Београд;
4. Вилотијевић, Г. *"Самооцена стила руковођења директора школе"*, Директор школе 2/2010, Београд;
5. Вилотијевић, Г. *"Вредновање као чинилац обезбеђења квалитета у образовању"*, Директор школе 1-2/2009, Београд;
6. Вилотијевић, Г. *"Вредновање као чинилац обезбеђења квалитета у образовању Ђ III део"*, Директор школе 3/2009, Београд;
7. Вилотијевић, Г. *"Делотворно руковођење путем похвала и јасних циљева"*, Директор школе 1/2011, Београд;
8. Вилотијевић, Г. *"Њеб портали у функцији ширења дидактичких иновација"*, Образовна технологија 1/2010, Београд;
9. Вилотијевић, Г. *"Емоционалне компетенције наставника"*, Научни скуп, Годишњак САО 2010, Београд;
10. Вилотијевић, Г. *"Сличности и разлике концепције Монтесори и Валдорфске педагогије"*, Образовна технологија, Београд, (припремљен за објављивање);

За анализу смо изабрали 3 рада:

У монографији ПРИМЕНА ЊЕБ ПОРТАЛА У ШИРЕЊУ НАСТАВНИХ ИНОВАЦИЈА, "Школска књига", Београд, 2011, аутор је саопштио резултате својих истраживања о примјени њеб портала у ширењу наставних иновација. У теоријском дјелу кандидат је истакао да важне промјене у друштву и образовању иду руку под руку. Истиче мисао познатог француског филозофа Доменаха, који захтјева да данашња школа преноси данашња, а не јучерашња знања. Како вријеме убрзва све токове и количине информација тако и знање нараста геометријском прогресијом те није довољно да школа преноси само данашња већ и сутрашња знања, она знања која ће бити потребна у будућности. Промјене сустрижу промјене. Оно што је јуче било ново, данас је већ застарјело. Застарјела знања морају се мјењати иновативним. Школа мора убрзано да се мјења. Данашња наставна парадигма разликује се од јучерашње. Зато је нужно континуирано примјењивати иновације у настави. За припрему појединих иновативних модела потребан је знатно већи фонд времена по часу у односу на традиционалну наставу. Неопходно је користити готове наставне материјале које израђују експерти. Ти материјали морају бити похрањени на њеб порталима које би наставници стално користили у свакодневном раду.

Кандидат је анализирао садржаје и дидактичке вриједности њеб портала. Истраживао је информисаност наставника, педагога и директора о могућностима коришћења њеб портала у дисеминацији дидактичких иновација. Овај рад, такође, представља значајан прилог унапређивању педагошког рада у школи и не само у њој.

ЕМОЦИОНАЛНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ НАСТАВНИКА објављен у Годишњаку САО за 2010. годину. Аутор, прво, анализира појмовно значење емоција и емоционалне интелигенције указујући да је емоције тешко појмовно одредити, али се психолози слажу у томе да оне указују на процес осјећања и обично захтјевају накнадну ознаку љубави или мржње, страха или храбрости са варијацијом тих обележја. Има више дефиниција појма емоција, а аутор од набројаних, наводи и коментарише двије. Кандидат истиче да оно што је значајно за наставника, његов рад и однос према дјечи је да настава није само мисаона активност већ да је, како је истицао Песталоци, она (настава) јединство главе, срца и руке, што би се савременим језиком рекло јединство

когнитивног, афективног и психомоторног. Успјешан педагошки рад, како истиче кандидат, је онај који код дјече изазива радост, а то ће се догодити ако одговара дјечјим потребама и интересовањима.

Аутор се у свом раду посебно бави важношћу емоционалне интелигенције коју дефинише као скуп емоционалних, друштвених врлина које појединцу помажу да успјешније дјелује у свакодневном животу. Аутор је у раду анализирао својства емоционалне интелигенције и њен значај како су то истицали најпознатији научници из ове области (Големан, Ц. Мајер и др.). Аутор је анализирао поједина истраживања (Големан, Сузић и др.) у којима је утврђено да емоционално интелигентније особе показују знатно бољи успјех у животу од просјечно интелигентних. Утврђено је да 85% разлике у успјеху долази као последица емоционалне интелигенције, а само 15% од способности и стручности. Аутор је указао на структуру емоционалне интелигенције прихватајући Големанову класификацију (самосвјест, друштвена свјест, управљање собом и управљање односима и сл.). Сваки од ових структуралних елемената аутор је анализирао са становишта улоге наставника и васпитача у њиховој педагошкој дјелатности.

Рад представља вриједан прилог темељној разради улога и компетенција васпитача и наставника.

У раду СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ КОНЦЕПЦИЈЕ МОНТЕСОРИ И ВАЛДОРФСKE ПЕДАГОГИЈЕ Ћ Часопис "Образовна технологија" број 4/2011, аутор је прво дао краће биографске податке о М. Монтесори и Р. Штајнеру, а након тога анализирао њихова схватања о кључним педагошким индикаторима: 1) Темељна педагошка начела (антрополошки концепт Марије Монтесори и Антропозофија као темељ Валдорфске педагогије); 2) Слика детета: схватање дјетета М. Монтесори према осетљивости појединих ступњева дјечјег развоја и валдорфског схватања страхопоштовања према дјетету и ономе што је са собом донело; 3) Тип школе: организациона структура по Марији Монтесори и Валдорфском концепту школе, јединствене са нижим и вишим разредима; 4) Појединачни разреди: дјеча различитих узраста заједно, по М. Монтесори и разредне заједнице по Валдорфском концепту; 5) Учитель-васпитач: улога учитеља и васпитача по М. Монтесори и улога рзредног учитеља по Валдорфском концепту; 6) Структура педагошког рада. (Слободан рад по Марији Монтесори и целовита настава по Валдорфском концепту и слично) извршено је упоређивањем ове две концепције и по другим индикаторима (васпитање осета, покрета, религијско васпитање, наставни материјали и др.).

Компарација основних начела Монтесори и Валдорфске педагогије представља вриједан покушај да се направи паралела између ова два система рада са дјецом. Рад представља значајан теоријски и практични допринос упоређивању ова два система.

3. АНАЛИЗА И ОЦЈЕНА ПОДОБНОСТИ ПРИЈАВЉЕНЕ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат је за докторску дисертацију предложио тему: КРИТИЧКО-ЕМАНЦИПАТОРСКИ И СИСТЕМСКИ ЧИНИОЦИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У ЕФИКАСНОЈ ШКОЛИ. У идејном пројекту кандидат је дао теоријско образложење теме докторске дисертације. У уводном дјелу кандидат напомиње: да је из историје школства познато да се од школе увјек захтјевало да остварује споља наметнуте идеје изражене кроз циљеве које је постављала држава. Од наставника се тражи да те циљеве остварују. Кључне одлуке доносе се изван школе а затим се спроводе у хијерархијски утврђеном систему. Школа се, како истиче кандидат, схата као трансмисија за преношење знања. Ако се школа тако схвата Ћ онда се поставља питање њеног опстанка јер савремена информациона и комуникациона технологија ту улогу може да

обавља успјешније, лакше и јевтиније. Кандидат истиче да школа може опстати и своју мисију појачати само ако се организује као заједница учења у којој ће учити и ученици и наставници. Ако се она темељи на критичко-еманципаторским и системским основама, значајно ће се појачати њена не само образовна, већ укупна васпитна и педагошка функција и ефикасност.

Пристап проблему истраживања

Кандидат је у посебним цјелинама теоријског дјела идејног пројекта образложио критичко-еманципаторске а затим системске чиниоце моделовања ефикасније школе. Педагогија је, како истиче кандидат, у своме развоју црпила покретачке идеје, најчешће, из филозофије. Еманципаторско васпитање и образовање се темељи на идејама критичке филозофије франкфуртске школе. Еманципаторска педагогија, која се називала критичком науком о васпитању, настала је 60-тих година прошлог вијека у Немачкој.

Идеје о еманципаторском васпитању и образовању водећи педагози-дидактичари (Шулц, Клапки, Ото и други) црпили су из ставова франкфуртске филозофске школе која је тражила да се све важеће вриједности вреднују са становишта једне идеалне будућности, еманципованог хуманизма. Један од водећих филозофа те школе Хабермас (Хабермас 1985) истиче да човеково сазнање, поред техничког интереса (тежња да располаже светом објекта) и практичног интереса (тежња споразумевања међу субјектима) усмерава на еманципаторски интерес да појединац себе обликује као личност, да крене даље од културног детерминизма ка самоодређењу.

Кандидат истиче да еманципаторски чиниоци спадају у кључне детерминанте хуманизације и остваривање самоодређујуће личности. То је посебно значајно у савременом друштву које све више на образовање гледа као профитну категорију. Или како истиче Денисон, ако се не успостави однос између профитног и етичког ући ћемо у дивљаштво са људским ликом. Кандидат у пројекту истиче да је К. Моленхауер, утемељивач еманципаторске педагогије, тражио да се педагошка наука у своме делању окрене аутономији, да се ослободи догматизма и да самоодређење буде сврха образовне и васпитне праксе.

Кандидат у образлагању еманципаторских чиниоца као битних за моделовање ефикасније школе, анализирао је више радова познатих научника, филозофа, педагога, психолога (Винкел, Виготски, Роцерс, Сузић, Бранковић, затим представника алтернативних школа и слично). Наглашавајући да школа поред стицања знања мора више да се позабави стицањем других вриједности те да се у свим фазама оствари еманципаторска улога ученика и наставника у наставном процесу. Појам ефикасна школа мора да у свом одређењу садржи не само знање већ етичке и друге вриједности стечене на системским еманципаторским основама, истиче кандидат.

Кандидат је, у образложењу докторске дисертације, себи поставио задатак да сагледа како системски чиниоци могу да утичу на квалитетније еманципаторско васпитање. Може ли се еманципаторска улога ученика у наставном процесу подстицати системношћу наставе.

Кандидат је у посебном дијелу свога идејног пројекта указао на системске чиниоце који могу утицати на ефикасност педагошког рада у школи. Он наглашава да један од кључних разлога зашто школа није ефикасна, зашто сваког ученика не доводи до успјеха, лежи у чињеници што она (школа) није уређена, организована на системском већ на ентропијском пристапу. Кандидат је указао на обиљежја природних и вјештачких детерминисаних система којим се постиже висока ефикасност у раду. Наглашава да је школа, по природи стохастички систем, али да се може, низом мјера, уредити и, по ефикасности приближити, детерминисаним системима. Анализирао је значај повратне информације као "метра" за мјерење уређености неке дјелатности, у нашем примјеру, педагошке дјелатности рада школе. Повратна информација као управљачка полуга, како истиче кандидат, треба да омогући ученику да увјек зна на

чему је, шта је добро а шта лошије урадио. Континуираном евалуацијом и самоевалуацијом рада ученика школа треба да допринесе њиховом побједничком учењу, односно да сваки ученик буде успјешан према мјери својих могућности. Нова информатичка парадигма организације наставе имплицира такво просторно, дидактичко-техничко и информатичко окружење које ће омогућити већу системност наставе. Она је, како истиче кандидат, једна од најважнијих дидактичких иновација. Системност наставе и еманципаторски чиниоци су кључни чиниоци за моделовање ефикасније школе будућности. Системност се темељи на континуираној евалуацији и повратној информацији. Повратна информација је мјера системске уређености док је ентропија мјера распада системски уређене дјелатности.

Кандидат је анализирао однос системских и еманципаторских чинилаца о којима је расправљао и Хабермас указујући на стратегијско и комуникацијско дјеловање. За стратегијско, системско дјеловање битна је усмјереност према успјеху при чему се између актера (наставника, ученика, родитеља) не постиже договор, већ се дјеловање остварује путем међусобног утјецаја. Међусобни односи и утјецаји, у великом степену, су инструментализовани: ученици и наставници једни другима служе као средство за постизање успјеха. У комуникацијско-еманципаторском односу сагласност међу актерима се подразумјева. Кандидат указује, анализом више извора да се еманципаторска улога ученика у наставном процесу може подстицати системношћу наставе. Школа мора бити, како истиче кандидат, преобликована, а у њој треба да раде креативни, критички рефлексивни наставници.

Актуелност изабране теме

Напријед извршена анализа и оцјена теме докторске дисертације указује и на њену актуелност. У вријеме брзих промјена, када једна другу сустижу, у новој свјетлости сагледавају се улоге и валоризација знања, као најважније друштвене производне вриједности. Зато се мора критички преиспитати улога школе, њена ефикасност и квалитет наставе (и не само наставе) већ њеног укупног педагошког рада. У друштву које се мјења школа не може остати иста. Она је постала и све ће више бити институција која производи знање. Школа од институције која је увјек каснила за развојем мора постати предводник друштвено-економских промјена. Мора се ослобађати старе и застарјеле технологије. Некада је наставник био сувјерени извор знања а данас он је, у односу на моћне информационе технологије, инфериоран. Наставникова предавачка функција све више уступа мјесто организаторској и саветодавној функцији. Наставник се јавља у еманципаторској улози, а задатак му је да подстиче самоодређење и аутономију ученикове личности.

Кандидат се опредјелио да истражи како на новим основама моделовати организацију рада у ефикасној школи у којој би сваки ученик био успјешан и како да ученик стиче не само образовне већ и друге вриједности које утичу на развијање његових личних, хуманих потенцијала.

Тема докторске дисертације се односи на један од можда најважнијих, кључних проблема чијим сагледавањем се може допринијети преобликовању школе, њеног дидактичко-просторног и другог окружења и промјенити улоге и компетенције наставника као рефлексивних ствараоца и организатора педагошког рада школе.

Теоријски и практични значај истраживања

У идејном пројекту докторске дисертације кандидат је указао на значај овог истраживања. Теоријски значај истраживања се огледа у теоријској разради једне нове концепције ефикасније школе утемељене на еманципаторским и системским основама.

У пројекту је указано да садашња школа још увјек негује стару и прилично застарјелу технологију рада. У информатичком добу, у учећем друштву у којем се редефинише улога и значај знања као развојног привредног и друштвеног потенцијала Ђ школа мора бити на нов начин преобликована у заједницу ученика и наставника који уче. Теоријски значај истраживања је у дефинисању нове теорије школе са новим улогама ученика и наставника утемељених на еманципаторским и системским основама и на новој информатичкој парадигми организације наставе и других видова педагошког рада.

Истраживање има велики практични значај. Наиме, биће утврђена обиљежја ефикасне школе и ефикасне наставе као и критерији за препознавање савремености и квалитета. Ови резултати ће послужити за креирање реформских промјена које се одвијају у готово свим земљама свјета па и у нашој. На нов начин, како истиче кандидат, биће дефинисано шта је ефикасна школа, шта је ефикасна настава, којим иновативним промјенама се могу остварити жељени циљеви. Ови налази могу веома корисно послужити и за промјену студијских планова и програма факултета и школа које припремају (образују) кадрове за потребе школе. Веома је значајно да факултети знају за какву школу треба да образују наставнике, које улоге наставници треба да имају у ефикаснијој школи будућности.

Истраживање, према томе, има велики теоријски и практични значај. Мали је број истраживања која су посвећена откривању законитости, теоријске и практичне еманципаторско-системске основе за моделовање ефикасније школе и њене унутрашње педагошке реформе.

Циљ, задаци и хипотезе истраживања

У истраживачком пројекту кандидат је, веома добро и прецизно, утврдио предмет, циљ, задатке и хипотезе истраживања. Предмет ове теме је истраживање критичко-еманципаторских и системских чинилаца који детерминишу дјелотворну организацију наставног процеса и рада ефикасне школе. Циљ истраживања је да се утврди утицај еманципаторских и системских чинилаца на организацију дјелотворне наставе у ефикасној школи; да се утврди која су кључна обиљежја такве школе и наставе,

Из постављеног циља логично су произашли и операционализовани основни и помоћни задаци повезани са основним и помоћним хипотезама истраживања. Прва хипотеза је да наставници испољавају позитивне ставове о еманципаторски утемељеној настави као и да еманципаторски чиниоци повољно утичу на дјелотворну наставу. Њу прате помоћне хипотезе: 1) да наставници нису довољно информисани о еманципаторским обиљежјима ефикасне наставе, те да нема статистички значајних разлика међу испитаницима у односу на варијаблу разредна Ђ предметна настава. 2) Друга основна хипотеза је да наставници својим стилем рада подстичу еманципаторску активност ученика. Ова друга хипотеза је рашчлањена на две помоћне хипотезе истраживања. Трећом основном хипотезом је претпостављено да ученици испољавају снажне потребе и интересовања за самостални рад у настави утемељеној на њиховој еманципаторској улози. Ова (трећа) хипотеза је рашчлањена на две подхипотезе. Четврта основна хипотеза је да наставници испољавају позитивне ставове и мишљења о моделовању наставе на системским основама (у тоталу и према варијабли предметна-разредна настава, радно искуство и сл.). Ова хипотеза треба да се реализује у оквиру две подхипотезе. И последња, пета, основна хипотеза је да наставници имају позитивне ставове и мишљења о битним обиљежјима ефикасне школе и критеријумима за препознавање ових школа. Планирано је да ова хипотеза буде реализована у оквиру две подхипотезе.

Општа је оцјена да су циљ, задаци и хипотезе добро и прецизно постављени што ће омогућити њихову прегледнију верификацију и тестирање.

Метод, технике и инструменти истраживања

Полазећи од предмета, циља, задатака и хипотеза истраживања кандидат је предвидео да у истраживању примјени дескриптивну научно-истраживачку методу, односно Сервеј поступак ове методе. Примјеном ове методе биће прикупљени подаци о ставовима и мишљењима наставника о утицају еманципаторских системских чинилаца на наставу и школу. Предвиђено је да се у истраживању примјени техника анкетања, скалирања и тестирања. Планирано је да се у истраживању примјени шест инструмената (упитника, скала Ликертовог типа). Такође је планирано да се примјени и метода теоријске анализе.

Кандидат је предвидео да се у обради користи мјера дескриптивне статистике, фреквенцијске анализе χ^2 теста за тестирање разлика међу фреквенцијама, затим мјере корелације (поинт-бисериска корелација и анализа варијансе).

Узорак истраживања

Основни скуп (популацију) чиниће наставници и ученици 7. и 8. разреда основних школа у Београду. Узорком ће бити обухваћено 600 наставника и 800 ученика. Узорак ће бити стратификованог-једноставно случајног избора чиме ће се допринијети његовој репрезентативности. По својим обиљежјима узорак ће личити на основни скуп из којег је узет.

Комисија

Проф. др Новак Лакета

Редовни професор на Учитељском факултету у Ужицу за ужу научну област
Педагогија, Дидактика, Методике од 27.7.1998.

1. Лакета, Н. (1998): *Учитељ Ђ наставник Ђ ученик*, Учитељски факултет, Ужице, 214 стр. [УДК 37.064; 371.311.1; 371.12(497.11-15)].
2. Лакета, Н. (2001): *Експерименталне (огледне) школе*, Учитељски факултет Београд, Београд (коаутори: Вилотијевић, Младен, Ђођевић, Босилка, Ђорђевић, Јован, Ђурић, Ђорђе, Недељковић, Милан), Назив поглавља: *Огледне школе Западне Србије*, стр. 216Ђ263 [УДК 373.31.018.58(100); 373.31.018.58(497.1)(082)].
3. Лакета, Н. (2002): *Могући правци промена у образовању*, Институт за педагошка истраживања, Зборник радова 33, Београд 2002, стр. 70Ђ81 [ИССН 0579-6431; УДК 37].
4. Лакета, Н. (2007): *Показатељи квалитета рада у настави*, Зборник радова са научног скупа Променама до квалитета у раду школев, Заједница учитељских факултета Србије и Школска књига, Београд, књига 2, стр. 735Ђ745 [УДК 371.13; ИСБН 978-86-86371-19-5; ЦОБИСС.СР-ИД 137910540]
5. Лакета, Н. (2009): *Школа данас и тенденције њеног развоја*, Зборник радова са научног скупа Будућа школав, И део, Српска академија образовања, Београд, стр. 112Ђ143 [УДК 37.014.53; ИСБН 978-86-907495-3-9].
6. Лакета, Н. (2010): *Васпитање и школа*, Педагошке стазе 12, Учитељски факултет, Ужице, 182 стр. [ИСБН 978-86-80695-94-5; УДК 37.01(091); 371.4; ЦОБИСС.СР-ИД 174325516].

Проф. др Ненад Сузић

Редовни професор на Филозофском факултету Универзитета у Бањој Луци за ужу
научну област Општа педагогија, Социологија образовања

1. Сузић, Н. (2009). Научна утемељеност реформских прмјена у систему васпитања и образовања. *Наша школа* бр. 3Ђ4/2009, 69Ђ93.

2. Сузић, Н. (2010). Осам кључних компетенција за доживотно учење. *Васпитање и образовање Ђ часопис за педагошку теорију и праксу* бр. 3, 13Ѓ27.
3. Сузић, Н. (2010). Друштвени контекст и етичке претпоставке учења и развоја дјецe с посебним потребама. *Годишњак учитељског факултета у Врању, Година прва.* (стр. 25Ѓ47). Врање: Учитељски факултет.
4. Сузић, Н. (2011). Стратегија промјен ау образовању не може без футурологије. *Педагошка стварност: Часопис за школска и културно-просветна питања*, бр. 5-6, 474Ѓ484.
5. Сузић, Н. (2011). Улога педагошке службе у партнерству породице и школе. У зборнику *Педагошко психолошка служба у савременој школи* (стр. 31Ѓ57). Бања Лука: Њорлд Висион БиХ.

Доц. др Жана Бојовић

Доцент на Учитељском факултету у Ужицу за ужу научну област
Педагогија, Дидактика, Методике од 1.7.2010.

1. Бојовић, Ж. (2003): *Уџбеник у функцији интелектуалног развоја ученика*, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, стр. 151 [ИСБН 86-84367-00-6].
2. Бојовић, Ж. (2005): *Могући утицај уџбеника на развој интелектуалних снага ученика кроз операције логичког мишљења*, Зборник радова са међународног научног скупа *Савремене концепције, схватања и иновативни поступци у васпитно-образовном и наставном раду и могућности примене у савременој школи*, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, стр. 151Ѓ166 [ИСБН 86-84367-17-0; УДК 371.311.5].
3. Бојовић, Ж. (2007): *Путеви разумевања педагошке комуникације*, Зборник радова, 8, вол. 10, Учитељски факултет, Ужице, стр. 233Ѓ238 ШИССН 1450-6718; УДК 371.671:159.9; ЦОБИСС.СР-ИД 146220551Ѓ.
4. Бојовић, Ж., Шпијуновић, К. (2010): *Задаци естетског васпитања у светлу теорије Херберта Рида*, Радови, 13, Филозофски факултет, Бања Лука, стр. 223Ѓ235 ШИССН 1512-505ЦЃ.
5. Бојовић, Ж. (2011). Место даровитих у процесу глобализације, *Зборник радова са међународног научног скупа *Даровити у процесу глобализације**, Вршац, стр. 114-119 ШУДК 371.95; ИСБН 978-86-7372-131-6; ЦОБИСС.СР-ИД 251889671Ѓ

3. ЗАКЉУЧНА ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Кандидат мр Горан Вилотијевић је за тему докторске дисертације изабрао веома актуелан проблем који има своје теоријско и практично оправдање и значај. У приложеном идејном пројекту докторске дисертације он је назначио основне теоријске поставке на којима ће се темељити његово емпиријско истраживање. Методолошки оквир истраживања је добро постављен. Циљ, задаци и хипотезе су прецизно формулисани. Методе и технике истраживања су усклађене са постављеним циљем, задацима и хипотезама истраживања.

Комисија сматра да постоји теоријско-научна и практична оправданост за истраживање изабраног проблема.

Мр Горан Вилотијевић је испунио предвиђене услове за пријаву и израду докторске дисертације.

На основу позитивне оцјене стручног и научног рада кандидата и пројекта докторске дисертације (образложења докторске тезе) предлажемо да Вијеће Филозофског факултета Пале прихвати и одобри израду докторске дисертације на тему **КРИТИЧКО-ЕМАНЦИПАТОРСКИ И СИСТЕМСКИ ЧИНИОЦИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У ЕФИКАСНОЈ ШКОЛИ**. Комисија предлаже да се усвоји ранији закључак да Вијеће одреди проф. др Новака Лакету за ментора кандидату у изради докторске дисертације.

КОМИСИЈА

1. др Новак Лакета, редовни професор
на Филозофском факултету Пале
2. др Ненад Сузић, редовни професор
на Филозофском факултету у Бања Луци
3. др Жана Бојовић, доцент
на Учитељском факултету у Ужицу